

Telegraful este Dumineca și Joi, la fiecare două săptămâni cu adăsuși Foisiorii. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditorii Foisiorii, pe afară la 2 r. poste cu bani gați prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Pretul pnenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

trofeelele părții ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8. ieră pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țiel străine pe unu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia oră cu 7 cr. sirulu, pentru a două oră cu 5 1/2, cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Nr. 1434 B.

Incunoscintiare.

In necsu cu ordinatiunea consistoriale din 10 Ianuaru 1872 Nr. cons. 37 — publicata în „Tel. Rom.“ 3/15 Februariu 1872 Nr. 10 — se aduce prin acést'a la cunoscintia publica: cumca supunendu-se preotii Romulu de Crainicu, parochu in Dobr'a, Isidoru Blag'a, parochu in Lancramu, Teodoru Ciortea, parochu in Cosiogn'a și Demetriu Moldovanu, capelanu in Sighisiór'a, censurei prescise in susu amintit'a ordinatiune consistoriale s'au aflatu apti pentru de a fungá cá aparatori in cause bisericesci, matrimoniali și disciplinari, inaintea forurilor bisericesci, spre care sfersitu s'au provediutu cu decretu in intielesulu §-lui 442 din dreptulu canonicu.

Sabiu 3 Iunie 1876.

Dela secretariatulu consistorialulu archidiececanu gr. or.

Fruptele prudentiei și circumspectiunei.

(II) Arondarea municipieloru și regularea loru de nou, e astadi faptu legislatoricu și va deveni in scurtu și faptu realu, de cum-va ministrulu presedinte actualu nu va fi parasitu și in asta cestiume de energi'a sea de mai inainte.

Astadi deci avemu ierasi unu rezultatu positivu inaintea ochiloru, de care ocupandu-ne si cercetandu momente ce l'au influentiatu și produsu; vomu recunósce încátu avemu noi insine vin'a, cáci elu a urmatu astfelu și nu mai favorabilu pentru noi.

Mai întâiu constatâmu ca prin arondarea și regularea de nou a municipieloru, dupa cum s'a croitu ea de omnipotentelu ministru primariu și s'a si acceptatu de parlamentulu din Budapest'a, noi nu numai ca nu amu castigatu cátu de putienu terenu nou pentru desvoltarea nóstra natiunale, firesce numai intre marginile încátu se pare a le concede constitutiunea; ci din contra amu perdutu și terenele de pâna acum. — De-si nu s'aa stersu chiaru tóte municipiele, care erau odata arii sigure pentru desvoltarea nóstra politica-natiunale: arondarea și regularea loru in sa s'a efeptuitu astfelu încátu nóne ni s'a detrasu mai din tóta influinti'a și s'a datu in mânilor a straini de noi. Acést'a se va vedé cu ocasiunea constituirii de nou a municipieloru și a corporatiuniloru reprezentative și administrative.

Nu mai lipsesce deci spre a ne affá ier' in somnulu celu de mórte, din care abiá ne tredise spiritulu tempulu dominante la anulu 1848, decátu cá sa inaugurâmu și in afacerile de administratiune interna, nefast'a passivitate; sa punemu și aci mânilor in sinu și sa lasâmu pre alti cá sa lucre dupa placulu loru, ierá noi sa ne mangaiemu cu aceea ca pentru noi inca nu a sositu vremea pentru activitate!

Padiésca-ne Ddieu de o procedere cá acést'a. Destulu reu ni-a adusu și ne aduce pre tóta diu'a giurstarea nefasta ca noi si interesele nóstre speciali române ardeleni nu suntu reprezentate in dieta. Si mai ca n'amu gresit afirmandu, ca acestei giurstări ea i se adscrie, in cea mai mare

parte, și rezultatulu acest'a pentru noi de totu nemuliamitoriu, alu arondárei. Pentruca permitiendu chiaru ca reprezentantiloru nostri nu li-aru fi succesu a influintiá directe asupr'a regimului și a maioritatié din parlamentu, puteau totusi atrage judecat'a opiniunei publice din lumea mare și acést'a adesea inca e unu factoru de mare influintiá la crearea de legi.

Eata ca compatriotii nostri sasi, au scapatu si de asta data, cá si cu ocasiunea pertractárei legi despre regularea fundului regiu cu fric'a ce au purtat'o, in sa cu fatia curata. Ei si-au conservatu averea loru natiunale, strinsa din sudorile nóstre si-si voru ingradí-o in viitoriu cu gradele nóue moderne; in sa cu atátu mai sigure in contra ori-cáruí amestecu din partea nóstra, cari altcum remanemu si de acíinainte conproprietari necontestabili — in partibus infidelium. —

Sasií mai departe nu numai ca si-au conservatu Sachsenlandulu in forme nóue mai moderne si durabile; ci si-au formatu in locu de unulu patru. Pentru ca din mai multe centre mai usioru se póte latí cultur'a între barbari. Numai cátu ca in viitoriu se voru vedé siliti a o propoveduí in limb'a statului.

Magiarii, dupa natur'a loru suntu ómenii cei mai liberali din lume. Ei nu suntu de locu jalusi de prerogativele ce le posedu ei astadi, cá poporulu celu luminatu si alesu din tíera; ci din contra facu si pre alti partasi de tóte prerogativele, numai sa accepteze favorulu de a fi si ei magiari. A fi unguru séu patriotu bunu in genere nu e de ajunsu; unde in sa nu se póte castigá mai multu acolo se multiamescu fratii magiari și cu form'a, adeca cá sa se greze cine-va cá magiaru.

Si se vede ca si in acést'a privintia au magiarii mai multa incredere in sasi decátu in români. De-si sciu ei pré bine, ca din sasi nici cádu nu voru face magiari; totusi vedu ca ei suntu mai de acordu. Si astfelu pentruca ei magiarii, vedu ca pre langa tóte uneltirile, ei singuri pre noi, nu ne potu predominá pretutinde-ne, cauta sa se folosésca de sasi cá mijlóce, prin cari sa ne predominésca in parte.

Sasií prudenti au prevediutu si calculatu cu momentulu acest'a. O particica dintre deputatii loru, urgisiti pentru nefidelitate fatia de programulu din Mediasiu, nu se deslipescu de regimu; ci-lu spriginescu orbesce, cu scopu de a profitá, cea ce va fi de profitatu la ocasiune. Si eata ca tempulu pentru resplat'a servitiiloru acestor'a cátu de mici, sosescu cu ocasiunea arondárei municipieloru, si resplat'a inca nu lipsesce. —

Cine si-aru fi inchipuitu, ca dlu Col. Tisza, acel'a, care cá capu alu opozitiunei nu lasá sa trecanici o ocasiune, fara de a apostrofá anomalía causata prin privilegiile sasesci, — acel'a, care cá ministru de interne, ieri-alaltaieri, voiá sa sdrobésca prin poterea statului, totu ce aru stá in cale consolidárei și prosperárei statului nostru cá statu curatu magiaru; elu insusi astadi se sustiena in parte si sub alte forme aceleași privilegii și sa lucre atátu in biroulu seu, cátu si in parlamentu si fati'a lumii pentru sustinerea hegemoniei sasesci in unele municipii, cum se vede, anume pentru sasi create.

Insa tóte acestea li-a adusu cu sine mai multu giurstárele de fatia. Lasa ca inaltimea și splendórea in-se-le adesea orbescu pre muritori; dar' afara de acést'a, cine nu vine in positiune de a cauti cu ori-ce pretiu sprijinu si amici? Si apoi fiindu odata in o atare pusetiune, trebuie sa-i cauti acolo unde poti sa-i affi.

Revista politica.

Telegrafulu iera ne surprinde cu sciri, cari intuneca afacerile nóstre interne. De dóue dile incóce ne spune de nóue omoruri in Constantinopole. Eata ce dice telegrafulu:

„Constantinopole 16 Iunie. Ministrulu de resbelu Hussein Avni pasia și ministrulu de esterne Rasid pasia fura omoriti. Ministrulu de marina Kaiserlik pasia fu vulneratu greu.

Constantinopole 16 Iunie. Despre omorulu ministriloru se vorbesce: Ministrii in nóptea trecuta fiindu adunati la Mithad pasia spre a se consultá, intra unu oficieru turcescu destituitu in sala, pusca pre ministrulu de resbelu și pre ministrulu de esterne; ministrulu de marina fu greu ranitu. Afara de acesti'a fura omoriti unu adjutantu alu marelu Vezir si unu servitoriu alu lui Mithad pasia. Omoritorulu fu prinsu. Motivulu crimei se adscrie resbunárei.

Vien'a 16 Iunie „Pol. Cor.“ spune despre catastrofa din Constantinopole, ca pasitu asupr'a lui Hussein cu nisce cuvinte, din care celu putienu apare, ca elu vrea sa se cunósca ca fapt'a lui este unu actu de resbunare. — Dupa o varianta demna de credintia, ministrulu de esterne Rasid pasia n'a cadíutu de glontiu, ci de unu cutitu, strapunsu in momentulu cádu voi a desarmá pre omoritoriu.“

Pre cádu cetimu aceste din Constantinopole o depesia la „Kelet“, data din Budapesta 16 Iunie, spune: Pórt'a este nemuliamita cu respunsulu Serbiei, pretinde dimiterea militieloru, tributulu de trei luni. Tesaurulu Serbiei n'are atáti bani in tempulu acest'a. Ristici cu tóta provocarea acést'a se póta pacnicu, se vede influentiatu de Russi'a. In Serbi'a este crisa ministeriale in urm'a situatiunei celei nóue. Ristici vré sa se retraga.“ Alta telegrama la „Siebenb deutsche Tagblt.“ din Belgradu dela 16 Iunie dice: „Avantgard'a armatei turcesci in marime de dóue brigade a luatu pusetiune între Nisiu si fruntari'a serbesca. Anteposturile de amendóue partile stau fatia in fatia la distantia de o puscatura.“

La altu locu biroulu coresp. telegrafice spune dupa „Pol. Corr.“, ca Metropolitulu serbescu Michailu caletoresce intr'o missiune la Petersburg si senatorulu serbescu Christici cá delegatu alu regimului serbescu la Constantinopole (?)

Credemu ca scirile de mai susu nu au lipsa de lungu comentariu si publiculu cetitoriu va sci sa apretuiésca dupa meritu cele ce urméza mai la vale sub rubric'a acést'a.

Din Constantinopole s'au publicatu doue acte interesante. Unulu e o epistola a sultanului Ab-

dul Aziz, pre care o indreptá inainte de mórte cátra urmatorulu seu Murad si din care se vede pâna la evidentiá, ca detronatulu sultanu de locu nu a cugetatu la sinucidere, ci mai multu s'a rugatu cu umilintia pentru viéti'a sea, pentru o tractare si locuintia mai buna. Epistola dice:

Majestatea Vóstra! Incredintiându-me lui Ddieu me incredintiez si scutulu Majestatiei Vóstre. Ve felicitez la suirea pe tronu si regretu din parte-mi, ca nu amu potutu servi natiunei asiá precum doriámu. De Ddieu se obtieneti M.-Vóstra unu rezultatu mai bunu. Sperediú ca Majestatea Vóstra nu va uitá ca eu amu pregatitu medilócele pentru sustinerea si conservarea onórei imperiului.

Ve rogu sa cugetati bine si aceea, ca togm'a soldatii pre cari i amu armatu cu mân'a mea suntu acei cari m'au adusu in positiunea acést'a.

De vreme ce eu totu-déun'a amu staruitu se spriginescu pe cei apesati, Ve rogu sa me scapati, sa me scapati din acestu locu stremtu si uriciosu, unde sum ascunsu, si sa-mi dati o locuintia caviinciósá.

Ve felicitez inca odata, ca Corón'a a trecutú la famili'a canulu Abdul Medsid. Abdul Aziz.

Alu doilea documentu interesantu e: Mustrarea si interdictulu de arme cátra softale. Decretulu respectivu dice:

Seic-ul-islamulu cátra

Mi-a venitu la cunoscintia, ca in dilele din urma s'au petrecutu intre talebele (studenti) mai multe intemplári regretabile. Firesce in tóte clasele societáti se afla ómeni ignoranti și despretiuitori de datorintiele loru, dara softalele cari facu clas'a studentiloru și prin urmare suntu cultivati, cari cunoscú preceptele religiósé, aru trebú sa nu se faca vinovati de fapte inconveniente si demne de mustratu. Din acestu temeiu affu de lipsa se indreptezu cátra densi urmatórea admonitiune: Talebelele au sa se ócupe pe viitoriu numai de studiele loru si nu li e permisú a-si pierde tempulu, cercetându cafenelele si locurile publice pentru a se jucá séu a se dá la alte petreceri ce suntu oprite prin legea religiósá; nu li-se permite nici a se preumblá inarmati si in grupe, pe scurtu se nu se ócupe cu lucruri ce nu convinu decentiei si moralei musulmane. Cei ce voru lucrá contr'a voru fi responsabili de portarea loru. Agenti speciali pre cari i va denumí seic-ul-islamului voru aretá pe renitenti la politia, pentru a se arestá si pedepsi.

Din Serbi'a se scrie la „Correspondinti'a din Pest'a“ cu datulu 11 Iunie n. urmatorele sire interesante si demne de atentiunea lectoriloru:

Resbelulu Serbiei contr'a Turciei dorere ca e numai prorogátu dara la nici unu casu sistatu. Ori si care privitoriu nepreocupatu care cunósce numai in cátu-va relatiunile de aici trebuie sa se mire de vederile optimistice ce le are strainatatea in momentulu de fatia despre relatiunile de aici. Nu e bine a se leganá in ilusiuni sciindu bine ca resbelulu e dinaintea usiei. E adevératu ca reprezentantii puteriloru straine au intervenitu la

principele Milanu pentru sustinerea păcii, dara nu mai putienu e adeveratu, ca reprezentantii au potutu sa obtiena numai o amanare de 14 zile. La o desarmare aici nici ca se pôte cugetá si pôte ca si asteptările agentilor politici de aici nu mergu atátu de departe. Nici asigurările despre instructiuni pacifice ce se afirma ca le a adusu dlu Karzoff din Ems nu sunt a se intielege dupa litera (à la lettre). Domnulu Karzoff a dechiaratu numai ca guvernulu Russiei nu doresce sa vada planurile se crucisiate prin o actiune grabnica a Serbiei. Pentru intrebarea, deca Russi'a cere desarmarea Serbiei, dlulu Karzoff n'avu nici unu respunsu. E dara claru, ca guvernulu din Petersburg aru vedé cu displacere forte mare pe Serbi'a depunendu acum armele. De aceea inarmările se continua cu zelu neobositu si toti ómenii capabili de arme sunt gat'a a plecá la intáitulu semnu cátra fruntarie. Eu amu indigetatu in raportele mele de pâna acum totu-dénn'a ca guvernulu de aici chiaru de aru voi nu mai pôte reveni la o politica de pace, elu e ingagiatu pré departe si chiaru si siguritatea unei calamitáti nu-lu va retiené mai multu dela actiune. Invoinduse Pórt'a din initiativa propria a cede Bosni'a aru cadé de sine ori-ce pretestu de resbelu. De vreme ce inse, abstragendu cu totul pre Turci'a, nici Engliter'a nici Austro-Ungari'a nu voru si nu potu admite o astfelu de cessiune, se pôte predice cu siguritate apodictica, ca ostilitáti se voru incepe pâna in 14 zile. Serbi'a nu pôte sa suferé mai multu tempu starea de acum si guvernulu actualu numai prin resbelu pôte sa scape din situatiunea sea critica. Numai Russi'a singura e in stare sa retiena pe serbi dela resbelu dara se pare ca cabinetulu din Petersburg exploatéza si de asta-data pe slavii de sudu pentru scopurile se se proprie. Aici a surprinsu impregiurarea, ca principele Wrede n'a participatu de asta-data nici intr'unu modu la interventiuinea reprezentantilor anterioru straine impunendu-si o reserva care intre impregiurările actuali e numai de laudatu. Nu e unu ce placutu pentru unu reprezentante alu unei puteri mari sa fia silitu a primí dela guvernulu serbescu unu respunsu evitatoriu séu pôte si unu refusu.

Indata la inceputulu inarmárilor in Serbi'a agentulu diplomaticu alu Austro-Ungariei a facutu guvernulu principelui serbescu obiectiunile cele mai serióse. Aceste obiectiuni facute cu intentiune buna n'avura altu resultat decátu ca provocara o animositáte intre serbi si espusera pe principele Wrede unoru vatamári cari nu trebuia sa obvina nici cându. Astadi serbii cei mai inteligenti au venitu dejá la convictiunea, ca Austro-Ungari'a a observatu din capulu locului o atitudine corecta si loiala facându pe Serbi'a atenta la pericolulu intreprinderi sale. Deci de vreme ce atunci n'a urmatu o purcedere solidara a reprezentantilor de aici si s'a admisu cá principele sa se espuna pentru sustinerea păcii, a lipsitu de ast'a data interventiuinea din partea Austro-Ungariei care pôte indigitá la admonitiunea si amerintiarea facuta mai inainte.

Pre cátu tempu tiene prorogarea cea scurta ce a obtienut' o dlu Risticu dela colegii sei voiosi de lupta, spre a face o incercare extrema pentru a câstigi Bosni'a pe cale diplomateca, inarmările se voru terminá si tóte voru fi gat'a pentru lupta. Nu obtiene dlu Risticu unu resultat favorabilu — si se prevede cu siguritate ca asiá va fi — atunci e aplecatu a se retrage si a lasá pre cei-lalti colegi ai sei sa pórté resbelulu contr'a Turciei, de care ne departe numai unu tempu scurtu.

Despre liniile fundamentali ale constitutiunii turcesci, pre cari le-a elaboratu Midhat pas'i'a, motorulu principalu 'alu resturnárilor complinite in Turci'a si sufletulu guvernului actualu, i se scrie la „Correspondinti'a din Pest'a“ urmatóarele:

Precum resturnarea lui Abdul Aziz asiá si constitutiunea ce avé sa se dee imperiulu turcescu s'a precugetatu, ponderatu si discutatu inca de doi ani. La statorirea principiilor fundamentali au participatu nu numai politici din Constantinopole ci si barbati de statu turcesci cari petrecându in strainatate au avutu ocaziunea sa cunósca constitutiunile europene si se considere, cari institutiuni voru fi mai priincióse imperiulu turcescu. Aceste principie se resuma in urmatóarele:

I. Statulu turcescu cá atare nu are nici o religiuene, recunósce inse tóte cultele, le scutesce si le subventionéza.

II. Fia-care natiunalitate si confessiune are liberulu exercitiu alu ritulu seu sub capulu supremu alu bisericei respective si o administratiune autonoma complecta in biserica.

III. Sultanulu remâne califu, siefulu religiuenei musulmaniloru si capulu supremu alu statulu.

IV. Sultanulu se bucura de drepturi complecte de suveranitate si decide de resbelu si de pace. Contr'a actelor arbitrarie ale sultanulu inse representantii a poporulu pôte face protestu.

V. Representantii a poporulu se compune din deputatii liberi alesi ai districtelor singuratece. Alegerea se baséza pe óre-care censu ce se va fipsá cu privire la caracterulu solidu si conservativu alu camerei, dupa cum se cere.

VI. Toti suditii imperiulu turcescu fára deosebire de confessiune si natiunalitate au dreptu de alegere activu si passivu.

VII. Camer'a deputatiloru esamina plansorile asupr'a abuseriloru in administratiune din tóte provinciele, pentru a pôte preveni abuserile si a eschide interventiuinea eventuale a puterilor straine.

VIII. Camer'a are dreptulu sa protesteze contr'a actelor ilegali ale sultanulu.

IX. Camer'a statoresce pre fia care anu bugetulu statulu si civilist'a

X. Ministrii se denumescu de sultanulu si suntu responsabili inaintea reprezentantiei poporulu.

XI. Camer'a relativu la politica nu are dreptu de initiativa, dara i compete dreptulu de controla.

XII. Toti suditii imperiulu turcescu fára deosebire de confessiune si natiunalitate suntu egali inaintea legi si au asemene drepturi si asemene datorintie.

XIII. La tóte demnitátiile si oficiele atátu in servitiulu civilu cátu si militaru se admitu de o potrieva toti suditii.

XIV. Fia-care incusatu trebnie datu in terminu de 24 óre judelui seu naturalu.

XV. Pentru casuri de criminalitate se introducu assisi. Juratii se alegu din sinulu poporulu fára de osebire de confessiune si natiunalitate.

XVI. Se da libertate de pressa, care se va regulá prin legi speciali.

XVII. Consiliulu de statu va sustá si pe membrii lui ii denumescu sultanulu la propunerea consiliulu ministerialu.

XVIII. Consiliulu de statu se incredintiéza cu elaborarea de proiecte de legi.

XIX. Pe toti oficialii statulu ii denumescu sultanulu la propunerea ministriloru. Fia-care oficialu e responsabilu de actele sale.

Acestu elaboratu schitiatu mai susu se afla inca in stadiulu discussiunei si intempina, cu deosebire la turcii vechi o resistintia tenace, asiá incátu acum nu se pôte predice, in

ce estindere se voru activá senguratecele principie fundamentali. Austro-Ungari'a, care se bucura acum de o insemnatate si reputatiune deosebita atátu la turcii vechi cátu si la cei juni, 'si validitéza influinti'a in directiunea, cá stările constitutiunali, conforme relatiuniloru de cultura ale poporatiunii, sa se constitue numai cu incetulu.

Langa Aradu la serbatorile Rosaliiloru.

IV.

Cine cunósce pre d. Babesiu a fostu pregatitu la acea, cumca reintorcendu-se dela sinodu, avendu la dispuetiune unu diurnalu, unde fatia de elu nu esiste redactoru care se iee in mâna cerus'a rosia si se modereze espressiunile ce acuatoriulu naturalmente le aspresce cându este esacerbatu, fára cá se fia in stare a judecá óre in publiculu cetitoriu produce-voru efectulu doritu séu chiaru contrariulu — a fostu pregatitu, dicu, cumca in fói'a propria dupa datena fára crutiare 'si va versá veninulu asupr'a sinodulu si se va nesuí a atrage atentiunea publiculu dela gresiél'a sea aruncandu vin'a pe altii.

Atát'a inse cátu vedemu si cetimu negru pe albu in „Albina“ nu credu se fia asteptatu nime nici chiaru dela d. Babesiu.

Cumca acea impregiurare, ca membrii sinodulu au tramisu la densulu o deputatiune carea sa-lu róge a-si retrage depunerea mandatalu etc. o exploatéza in favórea sea batjocorindu omenesce pre parintii din sinodu — bine face. — Unu pasiu atátu de gresitu si degradatoriu pentru santii parinti fatia de acelu colegu alu loru care nainte de acea in siedintia publica i-a tractatu cá pre nisce copii netrebnici — merita cá se fia sbiciuitu cum se cade; dar' apoi de aci incolo ce mai face d. Babesiu nu se pôte cualificá, este o brutalitate ce intrece si ch'aru pe a renumitulu Csernatony.

Fiindca si pâna acum'a amu devenitu pré lungi si dóra pré obositori pentru publiculu cetitoriu cu acesti articuli, me voiu margini la cele publicate in Nr. 45 alu „Albinei“ sub titlulu: „**Se incheiámu cu coalitiunea din Aradu.**“

In preliudu aréta motivele pentru care nu i mai este cu putintia a vorbi netedu, si acestea le invesece in urmatóarele cuvinte demne de unu barbatu care se numesce cultu, care aprópe 50 de ani necontenitu se nesuesce a invetiá si **moralisá** pre poporulu románu:

„Destulu de 10 ani amu tacutu si amu ascunsu si inghititu „propter bonum pacis“ si ca dóra-dóra vomu **luminá, moralisá** si domolí pre **lupii societátiie.**“

„destulu ni portaramu in dinti inim'a, si ni ascuseramu capulu in rusine pentru uciderea **talharéscá** si sistemateca a Asociatiunei literarie si pentru o multime de scandale publice spre daun'a bisericei si a natiunei: folosun'a fostu, ba inca cutesarea a crescutu pâna a ajunsu la lovitur'a de statu la **bravur'a** coalitiunei din sinodu.“

Va se dica majoritatea sinodulu — pe care d. Babesiu **aci** o numesce numai „coalitiune“ constá din „**lupii societátiie**“ cari sistemátice si „**talharesce**“ (asiadara **talhari** suntu) „au ucisu“ Asociatiunea literaria din Aradu, iéra faptul majoritátiie din sinodu este „lovitura de statu“ „**bravura**“ (fresce de cea italianésca).

A „**tacé**“ cá prin acea se „**luminezi**“ si „**moralizezi**“ pe cineva este destulu de caracteristica si

modesta recunós cere din partea unui redactoru de diurnalu;

a „**tacé**“ vediendu pe altulu „**talharindu**“ invólva complicitate. si deca i place cui-va o astfelu de compania fia-i de bine pâna va ajunge pre mân'a justitiei.

Inse fiindca d. Babesiu asiá per tangentem atinse aci o rana deschisa a natiunei, si fiindca precum se vede este in deplin'a cunoscintia a „ucidere sistemátice“ a Asociatiunei din Aradu, carea intr'adeveru trebnie se umpla de rusine pe fia-care romanu de omenia, mi iau voia a me folosí de ocaziune si a-lu provocá se descopere ce scie, dar nu cu usiurintia, ci ce scie pozitivu si pôte dovedí, cá odata se vedemu lamurita acésta cestiune, **se nu totu suspiciunámu** si pe unulu si pe altulu, ci se vedemu care este vinovat'u? dar acela apoi traga-se in vina ori-cine va fi.

Domnulu Babesiu dintru inceputu pâna la inmormentarea asociatiunei a fostu totu membrulu directiunei acelei'a, deci deca recunósce, intr'adeveru trebnie se scia ce-va despre uciderea „sistemática“ a ei, si apoi pentruca cu „**tacerea**“ lui a inaintatu reulu, pentru acésta eu unulu lu facu responsabilu si pretindu cá in interesulu onórei se se caute a ne „**luminá**“ in treb'a acésta, se caute cá la tóta intemplarea celu putienu banisiorii ce ni mai remasesera din lasamentulu fia iertatulu Iova Cresticiu sa ni se restituésca prin cei ce dupa legile tieri si ale adeveratei „**morale**“ suntu respundiatori pentru delapidare aloru.

Dupa acestea se trecemu ierasi la sinodu.

Dupa preliudu aretatu trece d. Babesiu la analis'a majoritátiie, si dice cumca acea „nu este partita“ ei este „**clica**“ „**conspiratiune**“ „**complotu**“ „**banda**.“

Eu credu ca nime nu se pôte indejosí la acea cá se respunda la aceste aberatiuni a unei gure fára frenu, — despre acea inse potu se asiguratu pe ori-cine, cumca din partea majoritátiie sub durat'a sinodulu nicairi nu s'au tienutu nici o conferintia nici numerósa nici mai angusta, deci despre o prealabile contielegere spre nu sciu ce scopuri ascunse séu publice nici vorba n'au fostu, cestiunea de ani se discutéza cá un'a necesaria pentru biserica, ómenii de acasa au venitu resoluti a restaurá consistoriulu, si a fostu de ajunsu in sinodu se iésa unulu cu propunerea cá numai decátu se intempine aprobarea majoritátiie.

Mai multe mesuri s'au luat'u prin sínódele precedinti pentrucá membrii consistorieloru se cerceteze siedintiele, inse fára succesu, a fostu de lipsa deci cá sinodulu se arete cumca suntu mijlóce prin cari cei negligenti séu indiferenti se potu indelaturá, apoi in centru inca au fostu persóne cari nu din motivele dlui Babesiu, dar cu totul din altele atingátorie de caracterulu loru au trebuitu ple vite de acolo, si ast'a nu s'a potutu altmintrea si pe mai scurta si pentru respectivii mai putienu compromitiátoria cale efeptu decátu prin restaurarea consistoriulu.

Asiá e totulu, si pentru cá se afle adeverulu nu trebnie sa alerge d. Babesiu dupa suspiciunári si dupa espressiuni cari in vocabulariulu unui omu cultu, cu atátu mai putienu in alu unu „**conducatoriu**“ nu se potu aflá, nici se asculte de minciunile unoru **lingusitori**, ci se asculte de opiniunea publica, carea pretotindenea s'a manifestatu fára reserva.

Intr'o adunare unde nu suntu partite — apoi aici d. Babesiu insu-si recunósce ca nu suntu — nu pôte fi coalitiune, pentruca cá sa se infintieze coalitiunea se receru celu putienu doue partite carisa se coaleeze; dar' deca

intre doue persoane inca se p^ote nasce coalitiune apoi acea n'a fostu in sinulu majoritatii ci in a minoritatii, si inca privindu trecutul aceluor doue persoane, ea intr'adeveru a fostu „monstruoasa“ cum o numesce d. Babesiu, si ac^osta a fostu coalitiunea dlui Babesiu cu Stanescu, cari la acestu sinodu se facura frati de cruce, apoi cine nu scie ce tie neau acesti doi domni unulu despre altulu in trecut! Consultari inca numai la casa dlui Stanescu se tie neau cu d. Babesiu et consortes, si p^ote aci s'aru mai potrivu vr'un'a dintre nomenclaturele dlui Babesiu.

Trecandu apoi la clasificarea personelor din majoritate pe acestea le imparte d. Babesiu in trei categorii.

Un'a parte sta din „samsari“ adeca „speculanti“, alt'a din „pasuiti“ adeca „blamati“ seu „compromisi“, si a treia din „acei“ cari nici n'au priceputu ceea ce s'a facutu acum 3 si 6 ani, nici nu pricepu ceea ce fecera acum'a. — adeca Terminii „samsari“ si „pasuiti“ dice dlui ca i-a invetiatu din „Romanulu“ din Bucuresci, organulu „eminentisimiloru barbati de statu si publicisti romani de astadi“ astfelu tractau ei camer'a lui C a t a r g i, cea aleasa prin coruptiuni si presiune din partea guvernulu de atunci.

De-si dice latinulu ca „a b o v e majore discit arare minor“, totusi aplicarea aceluor termini aci nu se potrivece, pentruca la noi au decursu alegerile libere scutite si macaru de umbr'a vre-unei influentie de susu, — deci sinodulu nostru bunu reu, asi^o cum este elu, este adev^orat'a efluentia a voiei poporulu, carea unu omu „liberalu opozitionalu“ totu-deun'a trebuie sa o respecteze.

Dar' in fine sinodulu ac^osta e in cea mai mare parte a sea totu celu din trecut, caci intre 60 de membri numai 18 suntu noi, si inca cei noi in proportiune suntu mai multi din Banatu pe cari d. Babesiu negresitu n'a voitu sa-i vateme; apoi cum se p^ote ca sinodulu care la alegerea ultima de episcopu a fostu la culmea inaltimei sele, asi^o curendu sa se „samsar^oseca“ si „pasuiesca“!?

Unu fostu membru alu congresulu din 1868.

In decursulu desbaterii speciali asup^ora legei de arondare, dlu deputatu B o r l e a a mai facutu o propunere relativa la Zarandu. Propunerea e motivata asi^o:

„Onorabile Camera! Dupa cum binevoiti a ved^o, dloru, nici unu comitatu vecinu nu voiesce sa prim^oseca in sinulu seu nici intregu si nici parti din comitatulu Zarandu. A-ti auditu ca dlu dep. M a r a se pronuncia aici contr'a incorporarii ori si carei parti din Zarandu in cottulu Huned^ora; apoi „Alfold“, buletinulu cottulu Aradu, de asemene protest^o intr'unu articlu de fondu contr'a incorporarii ori si carei parti din Zarandu in cottulu Aradu; in urma sum siguru ca si cottulu Bihari'a inca aru protest^o contr'a unei atari incorporari.

Fatia de acestea inse universitatea comitatulu Zarandu in reprezentatiunea sea c^otra guvernulu si dieta aret^o si document^o cu date positive, cumca cottulu Zarandu se p^ote sustiene si numai in teritoriulu seu de astadi.

Asi^o dara de ce sa mai amarimu si neindestulimu de odata patru comitate prin spargerea si desmembrarea comitatulu zarandanu de astadi; i^oera lasandu-se comitatulu Zarandu in starea-i de astadi, se asecura pacea si liniscirea in 4 comitate si locuitorii acestoru tienuturi cu totii voru fi indestuliti. Apoi eu credu ca dieu nici nu-i cauza rationala a provoc^o neindestulirea in poporatiunea contribua-

bile, seu mai bine a-i pregat^o neindestulire si amarire pana in estremeitate.

In urmarea acestoru eu propunu deci sustinerea comitatulu Zarandu cu teritoriulu seu de astadi. Ve rogu, dloru, sa primiti ac^osta propunere cu atatu mai vertosu, caci universitatea cottulu Zarandu mai doved^o in reprezentatiunea sea si aceea, ca de se va anes^o Zarandulu c^otra Huned^ora, atunci din caus'a riului Muresiu ce curge printre aceste doue tienute, mai alesu i^oer'n'a, lune intregi devine neposibile administratiunea; apoi tocmai ast'a o document^o si dlu dep. M a r a. Nu-i de lipsa deci sa mai repetiescu si eu acele date, decatu atragendu-vi atentiunea asup^ora aceluor'a, ve rogu sa binevoiti a primi propunerea mea, in urm'a carei'a cottulu Zarandu are sa remana in starea sea teritoriale de astadi.“

S a b i i u in 2 Iunie 1876.

In „Hermannstädter Zeitung“ Nr. 133 aflamu urmatoarele: „In „Tel. R.“ face o voce din tienutul Aradulu a-mintire despre Siagun'a, lu glorifica ca pre unu barbatu adev^orat'a providentialu, ca pre restauratorulu metropoliei romane ortodoxe, fundatorulu sinodalitatiei in biserica gr. or. de susu pana josu si istorisesce unele trasuri frumose din viet^ota acestui mare barbatu.

In 28 Iunie 1876 voru fi trei ani trecuti, de candu inim'a lui Siagun'a se infranse. In 3 Iuliu 1873 inmormentara romanii in cintirimulu dela biserica cea mare din Resinari pre unulu din cei mai mari morti ai poporulu seu, si preste cripta asiedia o petra mare statat^ore din doue parti cimentate la olalta, fara inscriptiune si muta, ca si gr^opa ce o acopera.

Si de atunci trecura 3 dicu trei ani, in cari nimicu nu se facu alt'a decatu se decise, ca preste gr^opa lui Siagun'a sa se radice unu monumentu. Prin impregiurarea ac^osta se document^oza i^oerasi odata evidentu, ca sinodalitatea atatu laudata si are si ea partele cele intunecate. De siguru nu se va fi aflandu nici unu romanu, carele nu aru aret^o cea mai mare iubire si veneratiune amentirei lui Siagun'a.

Fia-care dintre densii va afl^o cu dorere de inima, ca in trei ani de dile nu se aduse mai departe decatu numai pana la petra gola, care in diu'a inmormentarei se puse preste gr^opa. Fia-care va fi avendu cea mai ferbinte dorintia si voia ca preste gr^opa ac^osta sa se asiedie unu monumentu, care sa fia demnu de unu Siagun'a. Fia-care va privi de o rusine, ca in 3 ani dela mortea lui Siagun'a lucrulu nu ajuns^o mai departe decatu numai pana la unu conclusu, carele pana nu se va fi executatu, trebuie sa se priveasca de o vorba gola si fara nici o insemnate.

Aru trebui omulu sa creda, ca unde atati insi, unde o natiune intr^oga un'a si aceeasi cugeta si voiesce, rezultatulu e asigurat, caci prin intrunirea mai multor'a creste poterea.

Si totusi romanii bisericei gr. or. prelanga tota bunavointia pre langa tota sinodalitatea loru in 9 ani de dile nici pana la unu monumentu la gr^opa lui Siagun'a nu o adusera.

Unde suntu multi la olalta, acolo se si cugeta multu, unulu asi^o, altulu altmintrea. Unde multi suntu chiamati la lucru, acolo ast^opta unulu dupa altulu, si pentruca asi^o se are lucrulu, urm^odia ca si gr^opa lui Siagun'a inca trebuie sa astepte dupa monumentulu seu. Inse Siagun'a a fostu barbatulu faptei celei mari. Domni cei mari suntu acurati, cei mici vinu de regula pre tardiu, dara totusi vinu. Omenii mici facu pasii mici, si pasulu micu escusa intardierea cea mare.

Aflau cu cale a reproduce in-

tr^oga ac^osta corespondintia, de-si ni se facu imputari grele intr'ens'a, pentruc^o sa ved^o romanii, cei ce nu c^otescu foile germane, cum judeca cei straini despre unu Siagun'a, ce bine lu cunoscura ei, si cum se sciu ei interes^o pentru barbatulu celu mare.

Ne bucuramu pentru manifestatiuni ca cele din „Hermannstädter Zeitung“ fatia de metropolitulu Siagun'a, pentru ca ele ne convingu si mai multu, ca lumea cea mare neinteresata, barbatii cei ce ajunsera de^o la nivoulu culturai si alu civilizatiunei privescu in Siagun'a pre ac^ola care a fostu elu in adeveru: pre unu barbatu providentialu, cum dice si corespondentulu „Tel. Rom.“; pre unu adev^oratu meteoru, carele de-si apuse trupesce, spiritulu lui celu mare totusi va straluci pururea pe orizontulu natiunei romane, in intr^oga sea marime.

Ne bucuramu in fine si pentru imputarea ce ni-o face ac^ola-si corespondentulu no^ote tuturoru romaniloru ortodocsi, in privintia monumentulu din cestiu^o; pentruc^o se vede de aci interesulu celu viu alu d-lui in privintia lucrulu aceluia, si in adeveru, de aru fi asi^o cum crede d-sea, apoi nici n'amu merit^o decatu ocar'a lumei, n'amu fi demni de bunatatile cele mari si multe ale metropolitulu Siagun'a c^otra noi.

Insa lucrulu nu sta asi^o, dupa cum si-lu inchipuiescu dlu corespondentulu, ci cu totulu altmintrea. Are dreptu d-sea in forma, adeca ca gr^opa se afla inca totu gola, ca monumentulu inca nu s'a ridicatu; dara nu are dreptu in esentia, ca nu s'aru fi facutu pana acum nimic'a in privintia ac^osta. Eu sciu din contra, si sciu din partea competent^o, ca pana acum tote s'aru facutu, cate se putura face, pana si planulu si preliminarulu speseloru, incatu in ver'a ac^osta se va pot^o ridic^o si insusi monumentulu. Ca nu s'a ridicatu elu pana acum, suntu o suta de cause care impiedecara lucrulu si cari nu se potu pune pe harthia, dara dlu corespondentulu le pot^o afl^o deca voiesce.

Asi^o dara nici decum indolentia este caus'a intardierei cu acestu lucru. Indolentia nu se pot^o ascrie aceluor'a, cari din adev^orat'a pietate si recunoscintia tote le facura, cate le aflara de lipsa, pentru eternisarea numelui, fapteloru si directiunei Marelui arhieru Siagun'a. Cetesca numai dlu corespondentulu conclusele sinodeloru nostre archidiececane din anii trecuti, si se va convinge atatu in privintia ac^osta catu si despre aceea, ca monumentulu ce se va asiedia la gr^opa este cu totulu altulu si nu se pot^o confund^o cu ac^ola, care se decise i^oerasi in sinodulu archid. a i se ridic^o metropolitulu Siagun'a, din partea provinciei nostre metropolitane intregi.

X.

B o i t i a in 30 Aprilie

(Adunarea generala a despartimentulu III (Sibiu) alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu.) Comun'a Boitia a primitu cu mare ospitalitate in biserica sea spacioasa si frumoasa adunarea despartimentulu. Ne surprinde presentia unei cununi frumose de dame din Sabiu si ne bucuramu de comenele invecinate (Sadu, Racoviti'a, Sebesiele, Talmacelu, Porcesci), ce n'au lipsitu a-si tramite representatii loru la ac^osta adunare.

Dupa ce directorulu despartimentulu a deschisu prin o cuventare adunarea, s'a purcesu la alegerea comisiunei pentru inscrierea membriloru noi si incassarea tacselor. Comisiunea si-a inceputu indata lucrarea in fatia adunarei. Resultatulu aceste lucrari a fostu tare imbucuratori. Asociatiunea a dobanditu doi membri pre vietia, adeca comun'a Boitia, si comun'a bisericesca din Boitia, si sum'a insemnata de mai bine 400 fl. — Sun-

temu dedati a ved^o comun'a Boitia totu in fruntea comuneloru nostre romanesce si felicitamu ac^osta comuna pentru fii bun^o ai natiunei ce o constituiescu.

Dupa cetirea raportulu despre activitatea seu mai bine neactivitatea comitetulu, urm^oza o desbateru lunga, dar' seca despre lucruri administrative. Ansa la desbateru a datu regulamentul intr'adeveru defectuos; resultatulu desbaterii a fostu departarea succesiva a poporulu din biserica.

Discursulu „despre paduritu“, cu care ave^o a se sfarsi ordinea dilei, a remasu deocamdata nerostitu in port-foliu, de ore-ce tempulu inaintase si putieni din poporu ce au mai remasu in biserica erau obositi.

Unu prandiu comunu, impodobitu prin presentia dameloru, a intrunitu toti ospetii cu reprezentantia comunala. Bucatele la acestu prandiu au fostu neasemenatu mai bune, decatu toastele. Cu excursiunea la Riu-Vadului s'a terminatu program'a dilei.

Trebuie sa marturisimu cu totii ca la ac^osta adunare poporulu a facutu totu ce numai a fostu cu putintia pentru spriginirea Asociatiunei.

Ore Asociatiunea pot^o dice despre sine, ca a facutu cu ac^osta ocaziune totu ce numai a fostu cu putintia, pentru inaintarea poporulu in cultura?

R o m a n i a.

Festivitate scolara.

(dupa „C. I.“)

Vineri, 21 Maiu curentu, diu'a Santiloru imperati Constantinu si Elena, fiindu hramulu Sf. metropoliei de Bucuresci, I. S. Domnitoriulu, insocitu de cas'a civila si militaria, a mersu, la orele 10 si 1/2 de diminetia spre a asista la oficiulu divin celebratu de I. P. S. S. metropolitulu primatu. Dni ministri, inaltele corpuri ale statulu, dlu primariu alu capitalei, functionarii superiori si oficierii superiori, care nu se aflau sub arme, erau fatia la ac^osta ceremonie.

Dupa terminarea oficiulu divin, I. S. Domnitoriulu a mersu de a faeutu obicinuit'a visita I. P. S. S. metropolitulu primatu, care a primitu pre Inaltimea Sea incungiuratu de membrii inaltulu cleru.

Apoi la orele 12, I. I. L. L. Domnulu si Domn'a si A. S. principes'a de Wied au mersu sa asiste la punerea petrei fundamentale a scolei primarie pentru baieti si fete, care se cladesce de primaria capitalei.

Pe loculu constructiunei din strada Clementiei, se afl^o unu cortu frumosu decoratu, unde Inaltimele Loru au fostu primite de dlu primariu impreuna cu dni consilieri ai capitalei, fatia fiindu dni ministri, rectorulu universitatiei de Bucuresci si mai multi domni profesori, precum si unu publicu numerosu.

Dupa seversirea santei sestanie, slujita de P. S. S. Vicariulu mitropoliei, I. I. L. L. Domnulu si Domn'a si A. S. principes'a de Wied au subsemnatu hrisovulu de constructiune si dlu primariu a rostitu urmatoriulu cuventu:

Mari'a Ta! Concetatiunii nostri asteptau cu nerabdare ac^osta di solemn^o, in care se pune temeliea celui dintaiulu localu pentru invetiamentulu primariu in capitala.

Legea instructiunei publice cere ca pentru invetiamentulu primariu sa se cladeasca localuri de scola, care se corespunda cu destinatiunea loru.

Legea comunala impune comunei datori'a de a intretine aceste scole pentru invetiamentulu obligatoriu alu copiiloru nostri.

Astadi, Mari'a Ta, suntu fericitu, si impreuna cu mine consiliulu comunalu, ca ne-a fostu data noua onorea de a pune in man'a Domnitoriulu tiei mistri'a cu care se va ridic^o in Bucuresci intaiulu edeficiu de scola

primara, bas'a luminarei generatiunei viitoare.

Mari'a Sea Dómn'a si Alteti'a mum'a sea suntu totu-déun'a alaturi cu Mari'a Ta, pentru a incuragiá orice opera menita a consolidá instructiunea in Romani'a.

De astadi, comun'a Bucuresci, care intretiene din fondurile sele 31 scóle primarie de ambe secse, va putea dice ca posedá celu putienu unu localu de scóla propriu alu ei, care odata terminatu, sperámu ca ne va indemná a cladí si altele.

Generositatea particulariloru va ajutá, suntemu siguri, pe consiliulu comunalu in acésta dorintia a sea. Esemplele lui Barbu Catargiu si Poenarescu voru fi imitate.

Astfelu se va dá o satisfactiune credintiei poporului nostru, ca scóla alaturi cu biseric'a suntu menite a intari natiunalitatea nóstra si a dá capitalei Romaniei cetatieni cu simtiulu datorieloru loru. Cu totii suntemu convinsi ca, fára propagarea lumineloru, tóte cele-lalte imbunatatiri materiale devinu nesuficiente.

Sa traiti Mariele Vóstre!

D. Dobrescu, profesoru alu scóloru primarie din Bucuresci, a adresatu Mariei Sele urmatoriulu discursu: Mari'a Ta!

„Totu inceputulu e greu, odata inceputu, greutatea e invinsá pe jumetate“ a dísu filosofulu anticu Antiphane.

Dóue ordini de idei preocupa spiritulu umanu; unele reale séu esterne, relative la mundulu fisicu, cá observatiuni estrase din privirea lucrurilor; si altele interne, intelectuale si morale, cá rezultate ale fortiei spiritulu umanu.

Cá si organismulu individiloru este organismulu unui statu, care nu e altu ceva decâtu reuniunea mai multoru individi de aceleasi moravuri, credintie, aspiratiuni si adesea chiaru de acel'asi sânge. Organele reale sustienu personalitatea statului, cele intelectuale comunica forti'a organeloru sele, séu le dirigéza si observa mecanismulu organismulu socialu. Atátu unele câtu si altele trebuescu conduse bine impreuna fára esitatiune la scopulu loru, conservandu-se inse echilibrulu activitatiei organeloru.

Sciinti'a, Mari'a Ta, care ne invatia aceste legi generale, se capeta prin organulu séu institutiunea cea mai inalta a unui statu, numita scóla.

Scóla, un'a din institutiunile cele mai vitale ale unui statu, avendu de scopu desvoltarea pacinica si progresiva a societátiei si deprindiendu-o cu cunóscerea si practicarea datorieloru sociale si morale, póte asigurá esistenti'a si desvoltarea statului, marirea si fericirea popóreloru.

Pentru a ajunge la acestu scopu, Mari'a Ta, trebuescu instruite bine massele poporului, cáci lasându-le in starea loru simpla, in care se afla astadi, aru devení periculóse societátiei si chiaru pentru esistenti'a stateloru, cauzandu perturbatiuni de totu felulu.

Astfelu Mari'a Ta, si noi romanii, unu poporu micu prin numeru, dara mare prin suferintiele atátoru incursiuni seculari si prin aspiratiunile viitoriului, si care cu tóte acestea si-a conservatu limb'a, religiunea si natiunalitatea, neavendu templele séu focarele de lumina spre a ne desvoltá in concertulu europénu si a urmari progresele esecutate de alte popóre in acestu tempu, si fiindu petrunchi de adeverulu incontestabilu, ca poporulu acel'a care are mai multe scóle si mai bune póte ajunge mai lesne la marirea si fericirea sea, suntemu datoru câtu mai curendu a urmá esemplorlu celorlalte popóre, si prin infintiarea de scoli in tóte comunele Romaniei pentru instructiunea tuturorlu claseloru poporului, spre a puté in urma fia-care a-si indepliní dato-

rielle cu cunoscintia in mare linisce. Mari'a Ta, scopulu solemnitatiei de astadi este realizarea pentru prim'a óra a unei asemenea nobile dorintie, de punerea fundamentulu unei scóle primare, bas'a ori-cáruí invetiamentu in capital'a tieriei, primulu centru de lumina alu Romaniei.

Mari'a Ta, suntemu fórté recunoscatori, noi corpulu profesoralu primaru, impreuna cu societatea care ne incredintiéza pre fiii sei, spre a-i iniatiá in aceste altare ale sciintieloru in primele principie de educatiune. Suntemu cu atátu mai multu recunoscatori, Mari'a Ta, cu câtu vedemu ca se face astadi unu inceputu bunu si laudabilu sub protectiunea Mariei Vóstre, a inaltulu guvernulu, si cu spe-sele onor. primarii a capitalei, care de-si in situatiune grea financiara, totusi a avutu nobil'a si cea mai mare bunavointia, de a alocá in bugetulu seu, o suma pentru inceperea de constructiuni a localurilor de scóle, pentru care se simte asiá mare necesitate; cáci si lips'a de localuri bune de scóle constitue, pre lángea altele, unulu din marile inconveniente séu obstacule la progresulu instructiunei nóuei generatiuni.

Cu celu mai profundu respectu urámu Mari'a Ta, cá cerulu sa faca din epoc'a domniei Mariei Vóstre preste poporulu romána, sa fia pentru scólele in genere, asemenea epocii lui Pericles alu greciloru, Divulu Octavianu Augustu alu romaniloru, Ludovicu alu XIV alu franceziloru, Friedericu celu mare alu Prusiei si Petru celu mare alu Rusiei, precum au fostu la romanu Mateiu Basarabu si Basiliu Lupu, sub care s'au pusu fundamentele culturai nóstre natiunale.

Sa traiti Mari'a Vóstra.

Sa traiésca Mari'a Sea Dómn'a.

Traiésca Alteti'a Sea Principes'a de Wied.

Traiésca inaltulu guvernulu alu Romaniei.

Traiésca D. primaru si onor. consiliulu comunalu alu capitalei.

Inaltimea Sea a binevoitu a raspunde:

Simtiu o mare placere de a pune astadi Insumi intái'a piatra a acestei scóle care speru ca va devení o adeverata scóla de modelu pentru capitala. Totu-déun'a amu avutu si voiú avé unu deosebitu interesu pentru instructiunea primara, care este si trebuie sa fie temel'ia invetiaturei nóstre populare; prin ea se pune intáiú in inimile tinerimei sementi'a sentimentulu religiosu si nationalu.

Ve multiamescu, dle primaru si d-loru profesori, de cuvintele ce 'mi adresati.

Mari'a Sea incingându siurtiulu si luându in mána mistri'a si ciocanulu a asediatu prim'a piatra in temelie in care s'a depusu hrisovulu de constructiune si diferite medalii, intre cari doue mari medalii de argintu, un'a din 1866, cu efigi'a Domnitoriului, si alt'a facuta la casatori'a Mariei Sale, purtându efigi'a Mariiloru loru.

Apoi M. S. Dómn'a si A. S. Principes'a de Wied au pusu asemenea pietre de temelie, dupa care au urmatu d-nii ministri si cei-lalti asistenti, intre care mai multi baeti si fete dela scólele primarie.

Dupa terminarea acestei ceremonii, Mariile loru s'au reintorsu la palatulu dela Cotroceni.

Varietáti.

* * * Portretulu Escelentiei Sele Inaltu Présantitulu Archieppu si Metropolitulu Mironu Romanul, de care facurámu amintire in Nr. 43 se afla depusu spre vendiare la tipografi'a nóstra in 100 esemplare. Litografi'a este esecutata de artistulu si literatulu Soma Veréby din Buda-

pest'a si litografata in Vien'a. Portretulu este bine nimeritu si ajustatu frumosu. Costa 2 fl. unu esemplariu, din care pretiu câte 50 cr. dela fia care esemplariu este destinatu pentru fondulu preoteseloru veduve serace.

* * * Arondarea cea noua a comitateloru, se dice, ca are se intre câtu mai curendu in viétia, dupa dorinti'a ministrulu de interne inca in lun'a lui Augustu séu celu multu in lun'a lui Septembrie a. c.

* * * Stefanu Liphay consiliariu de sectiune in ministerulu de comerciú este tramisu de ministerulu respectivu sa reguleze institutiele contumatiale reg ung., cari se afla pre fruntari'a romána si sa introduca catastrulu de animale domestice pe teritoriulu juridictioniloru de lángea fruntarie. Tramisulu consiliariu va incepe caletori'a sea oficiala inca in decursulu acestei luni.

* * * Cetate insolventa. Cetatea Casiovi'a n'are bani de unde sa-si platésca invetiatorii. Primariulu cetatiei a raportatu despre starea cassei si a spusu ca nici la a dou'a licitatiune a lemneloru de focu din padurea Furci'a nu s'au afluu cumparatori, ca arendile nu se platescu si asiá au secatu tóte veniturile, incátu cass'a nu este in stare a solví nici salvariele oficialiloru si servitoriloru priu urmare nici invetiatoriloru.

* * * Comunicatiune interrupta. Ploile cele multe au spalatu drumulu de feru intre Zamu si Branise'a, incátu in septamán'a trecuta dóue dile n'amu pututu primí post'a dela Vien'a. Mai in acel'a-si tempu s'a surpatu pamentu dela tunelulu liniei orientale dela Car'a. Omne trinun perfectum dice latinulu si asiá eata ca pe aceeasi linia orientale s'a stricatu drumulu la mai multe locuri intre Hasfaleu si Archit'a. Pasageri si pachete se transportéza in tóte directiunile numai transporturile mai mari suntu inca impedeate.

* * * Cai cumperati pentru Romani'a. „Nagyvarad“ atrage atentiunea asup'r'a cumparárilor de cai, ce se facu in Oradea mare pre socotéla regimulu románu. In „Püsp. für.“ resideza o comissiune intréga de cumparatori, in fruntea cárei sta unu colonelu románu. In hotelulu dela „Mielu“ se afla mai multi archimandriti (!?), cari de asemenea se ocupa cu cumparári de cai. Mijlocitoriulu acestor'a este unu comerciantu din locu.

* * * La Sighisiór'a inca a esundatu Ternav'a. Ap'a a intratu in casele din apropierea tiermuriloru riului.

* * * Trei románi, dice „Hr. Ztg.“, au batutu pre unu Sielimbereanu. Reu au facutu románi, dara reu facu si raportorii cându raportéza numai ceea ce facu románii si retacu a le altor'a totu asiá de rele si de urite. Inca ce-va. De câte ori scriu raportorii despre unu sasu ce-va reu dicu numai „Bauer“ ori „Insasse“; nu spunu inse nici odata, cá la románi si natiunalitatea.

* * * O tempestate infioratóre avú locu la 7 Iuniu a. c. la Valbone in Franci'a. Cu ocasiunea acést'a loví fulgerulu in castrulu de barace alu regimentulu 134 de infanteria. Trei soldati remasera morti la momentu, alti doispradiece fura trantiti la pamentu. Cesti din urma remasera orbi.

* * * Ruptura de nuoru si mórte de fulgeru. Dela Orestia se scrie ca in 7 ale lunei lui Iuniu st. n. s'a descarcatu asup'r'a tienutulu unu nuoru in torenti asiá de mari incátu tóte paraiele le-a prefacutu in riuri mari. Fulgerile strabateau aerulu in tóte directiunile unulu dupa altulu. Unu fulgeru din cele multe a lovitu pre unu june románu din Romosu pre hotarulu Romosulu. Ni se spune ca fulgerulu a lovitu mai

intáiú in cutitulu din tée'a sierpariului, a desfacutu plaselele in dóue si a trecut in pártile inferióre ale corpulu. Nenorocitulu a remasu la momentu mortu. — Versárele aceste de apa in modu ne mai pomenitu suntu in buna parte urmarea devastatiunei paduriloru, fára de planu si fára de gandirea comuneloru la plantarea altorú nóue. Nu e mirare, déca natur'a se resbuna asup'r'a celoru ce o batjocorescu fára de nici o socotintia.

* * * Rapire. La „S. d. Tagbltt“ se scrie dela Agnit'a in 13 Iuniu st. n. ca pre délulu Hértei intre Nocrichiu si Agnit'a, siese individi au tienutu drumulu unoru agnitiani, cari se intorceau dela tergnlu Marpodului si i-au despoiatu de bani. Patru dintre individi cari au tienutu drumulu erau imbracati cu cióreci strimti negri cu mantale negre cu gluga (caputia); doi erau imbracati cu cióreci suri si mantale sure; toti siese erau incaltati cu opinci frumoése legate cu pantlici rosie, infasiurate pre pecioru in susu pána la genunchi. Patru erau inarmati cu puscii; doi cu bâte. Toti au mustetie si erau negriti pre fetie si cu glugile trase in capu. Unulu avé voce femeiasca. — Aratare s'a facutu si se urmarescu rapitorii.

Carasiulu palarielului Fernengel sia unu tovaresiú scapá numai cu batai'a palarielului i luá banii in suma de 17 fl. iéra tovaresi'a, dicendu ca o muierea palarielului a scapatu neja-fuita. Acést'a si carasiulu mai târdiu a apucatu fug'a apoi spre Nocrichiu, iéra palarielulu despoiatu de bani si de vestiminte s'a dusu acasa.

Mai in acel'asi tempu audimu ca Daianu si sotii lui se afla in muntii Oltului, deasup'r'a Racovitiei si Avrigului. Ni se spune adeca, ca umbra dela stána la stána si cere bani si de mancare, dupa cum suntu si ómenii cu cari se intalnesce. Imbracamintea se vede ca variaza dupa fia care visita ce o face la vre-o stána séu coliba. Unu casu de totu tragicu ni se istoriscescu, déca este adeveratu nu scimu, ca s'a intemplatu cu unu baciú indrasnetiu dela o stána. Baciulu tienendu pe Daianu si socii lui de granitieri din Romani'a i-a intrebatu ce cauta si au pasuporturi? Daianu a respunsu ca are dara nu e la densulu ci la baietii, cari erau ce-va indepartate. Plecându baciulu spre a se convinge de adeveru, Daianu, care remasese mai inapoi, a facutu unui sotiu semnu sa arate baciulu pasuportulu. Avisatulu trage atunci cu unu pistolu in bietulu baciú si acést'a cade mortu. Daianu sa fi disu atunci cátra ceilalti ciobani vedeti ca avemu pasuportu, sunteti multiamiti cu pasuportulu?

* * * (Furtu.) Alaltaeri nóptea pre la miédiulu noptiei s'a comisu unu furtu in casele proprietariulu din Rasinari I. Ciuceanu. Hotii 4 la numeru, favoriti de intunereculu noptiei deschisera mai intáiú pórt'a curtiei, dar' vedendu ca aci se aflá cine-va culcatu, se reintorcu si rumpendu grathiele dela o ferésta despre drumu, intra in casa, scotu lad'a afara si iau dintr'ens'a mai multe pretióse si banii gat'a. Paditorii detera preste ei. In momentulu acést'a unulu din hoti descarca unu pistolu asup'r'a paditoriloru fára inse a-i nimeri. Dupa acestea disparura.

Burs'a de Vien'a.

Din 5/17 Iuniu 1876.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes entries like Metalicele 5%, Imprumutulu nationalu 5%, Actiuni de banca, etc.